

A világosság fiai

Caravaggio: Máté, a vámos (Róma Francia Szent Lajos templom)

Egy vándortanító nagy nyilvánosság előtt elmondott beszéde buktatta le azt a gazdasági vezetőt, akit az illetékes hatóságok rögtön hűtlen kezeléssel és okirathamisítással gyanúsítottak meg. Pillanatnyilag nem állnak rendelkezésre információk arról, hogy a társai által korábban gazdasági visszaélésekkel megvádolt személy mit tett, az azonban biztos, hogy megvádolását követően az általa kezelt javakból bőkezűen jótékonykodott, a hitelezett személyeket is bevonva különféle okiratok meghamisításába. Ez utóbbi cselekedete jelentős vagyoni kárt okozott, s emiatt megalapozottnak tűnik a hűtlen kezelés vádja. Az ügyből jelentős anyagi hasznot húzó hitelezettek tagadják bűnösségüket, s mindenért a gazdasági vezetőt teszik felelőssé. A hatóságok értetlenül állnak azon tény előtt, hogy az említett vándortanító helyeselte a gazdasági vezető cselekedetét.

Nem értjük, miért dicséri meg az úr a hűtlen intézőt, aki nyilvánvalóan csalást követ el, s az sem világos, hogy a mammonból (a vagyonból, a pénzből) miként lehet barátokat szerezni, hiszen a mammon maga Jézus is hamis, csalóka értéknek nevezi. **Jézus nem erkölcsprédikációt mondott, hanem az okosságra figyeljünk**, Arra felfigyeljünk az úr nem a csalást dicséri meg, hanem azt a találmányságot, amellyel a nehéz helyzetbe kerülő intéző igyekezett magának biztosítani e világi boldogulását és jövőjét. A csalást Jézus is elítéli: ezért nevezi az intézőt rosszálló, elítélő értelemben „e világ fiának”. Példázatával valójában azt tanítja: „a világosság fiainak” úgy kell aggódniuk üdvösségükért, és olyan okosan kell megválasztaniuk az örök boldogságra vezető eszközöket, mint ahogyan ezt a hűtlen intéző tette e világi boldogulása érdekében.

Vagyonon természetesen nem csupán pénzt vagy ingatlant kell értenünk, hanem testi erőt, szellemi munkát és minden egyéb értéket is, amellyel másokat gazdagíthatunk. Ha Krisztus követője a tevékeny szeretet bármilyen formáját gyakorolja, valójában a benne rejtőző kincset, a saját „vagyonát” osztja meg másokkal. Ami pedig a mammon illeti, az Jézus szerint is csalóka érték, hiszen a testi erőnkbe, a szellemi képességeinkbe vetett túlzó bizalom, a vagyonhoz való ragaszkodás, a mammon istenítése nem szavatolja sem földi, sem örök életünket.

A mammon (az ajándékba kapott testi-szellemi erő vagy a megszerzett pénz) az örök élet szempontjából hamis érték, ha nem osztjuk meg másokkal. Ha ugyanis megosztjuk, a mammon helyes használata segítségünkre lehet üdvösségünk elnyerésében: szétosztásával barátokat szerezhetünk, elnyerhetjük azok jóindulatát, akiken segítettünk, s ami fontosabb, elnyerhetjük annak az Istennek a barátságát, aki üdvösségünk legfontosabb feltételét a tevékeny felebaráti szeretetben jelölte meg. Jézus tanítványa azáltal szerezhet barátokat, hogy megosztja másokkal azokat a javakat, amelyek felett rendelkezik ugyan, de amelyeknek végső

tulajdonosa Isten. Az evangéliumi történeteknek azonban mindig két szintje van. Az egyiket a köznyelven és mindennapi fogalmainkkal is értelmezhetjük, és a gazda is ezt tette. De Jézus felhívja figyelmünket a transzcendens értelmezésre. *Szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy amikor meghaltok, befogadjanak titeket az örök hajlékba.* – az a történet valódi „mondanivalója”!

Kérjük Isten segítségét, hogy okosan tudjuk kiválasztani az üdvösségünkre vezető eszközöket: segítsen bennünket, hogy a tőle kapott „mammont” mindig nagylelkűen tudjuk megosztani rászoruló embertársainkkal, hogy így elnyerjük barátságukat, és méltónak bizonyuljunk Isten üdvözítő szeretetére is.

Máté, az adószedő, szerencsejátékot játszik, egy római kocsmában, olyan társaságban, mely csöppet sem méltó a jövő apostolhoz. Meglepett arckifejezések és a hirtelen fény váratlan eseményre enged következtetni. Egyik középpont a vámos Máté; a második Jézus, és harmadik középpont a pénz, mivel az asztalnál helyet foglalók mindegyike ezekhez viszonyul, odafordul az egyikhez és elfordul a másiktól. A Jézus felé fordulók: dühös, kíváncsi, értetlen; az erővonalak a figurák pillantásának irányai. A vámos szereplők 16. századi viseletben, mintha Jézus az 1599. év valamelyik estéjén lépne be Péterrel ebbe a szobába. Jézus ellenben, mint aki ugyanaz tegnap, ma és mindörökké, és Péter, mint aki már Jézus világához tartozik, bibliai öltözkében vannak. A hívás minden időben felhangzik. Péter keze irányjelző nyíl, informáló kéz: Ott van, ő az. Jézus kezének mozdulata mentes minden erőfeszítéstől; egyszerű, laza, szelíd mozdulat. Máté keze pedig önmagára mutat: Valóban én vagyok az, akit hív?